

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Конфліктологія та теорія переговорів

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни за вибором

(об'єктова/ за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

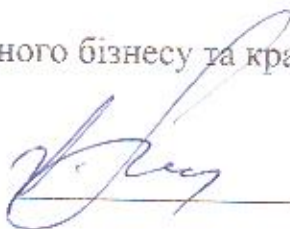
«30» серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Панасенко Г. С., кандидат політичних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «29» серпня 2022 року, № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2022 року, № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програму дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів» складено відповідно до освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини та регіональні студії»,
підготовки бакалавра,
за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із загальною теорією конфлікту як соціального феномену, з поняттями, методами, концепціями теоретичної конфліктології; формування вмінь діагностувати, прогнозувати, регулювати конфлікти, а також вміння позитивно сприймати конфлікт та прагматично його використовувати; набуття навичок наукового дослідження міжнародних конфліктів; ознайомлення із поняттями, методами та концепціями теорії переговорів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК7. Вміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення

- формування наступних фахових (спеціальних) компетентностей:

СК2. Здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК5. Здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-
Семестр	
5-й	-
Лекції	

32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
72 год.	-
Індивідуальні завдання (в т. ч.)	
контрольна робота (6 год.)	-

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми (стандарту) студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН1. Демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, еволюції, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.

РН2. Демонструвати знання про природу та механізми міжнародних комунікацій.

РН3. Демонструвати знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН13. Оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.

РН14. Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах.

РН15. Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоназнавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

РН17. Вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики.

РН18. Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН19. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин.

Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, навчальною та довідковою літературою.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Статус та значення конфліктології у сучасному суспільстві. Історія розвитку конфліктологічної думки. Конфлікт у сучасному суспільстві

Проблема конфлікту в сучасній науці. Конфліктологія як автономна наукова галузь. Структура та функції конфліктології. Методи вивчення конфліктів. Основні теоретичні підходи до вивчення та аналізу конфліктів. Загальна теорія конфлікту Р. Руммеля; теорія конфлікту К. Боулдінга, концепція структурного насильства Й. Галтунга.

Тема 2. Конфлікт як соціальне явище. Поняття, причини, функції та типологія конфліктів

Трактування поняття “конфлікт” та “соціальний конфлікт”. Класифікації конфліктів, основні ознаки. Форми та рівні прояву конфлікту. Функції соціального конфлікту.

Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення

Умови виникнення конфлікту. Механізм виникнення конфлікту. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту.

Тема 4. Конфлікт як форма поведінки. Діагностика конфліктів. Процес управління конфліктами.

Історично укладені форми конфліктної поведінки. Характеристика та типологія поведінки в конфлікті. Фактори впливу на поведінку людини в конфлікті. Особливості аналізу конфліктної поведінки. Поняття конфліктного моніторингу, когнітивної карти конфлікту. Вірогіднісна модель. Динамічний аналіз. Теоретико-динамічний аналіз. Структурно-ігровий аналіз. Конфліктологічний моніторинг як засіб вивчення конфліктної ситуації. Когнітивна карта конфлікту. Аналітична схема дослідження конфлікту. Діагностика конфлікту. Прогнозування конфлікту. Основні форми управління конфліктом. Імовірні результати конфлікту та форми його завершення.

Тема 5. Проблема запобігання, регулювання та розв’язання конфліктів. Вирішення конфліктів: форми, методи, етапи, критерії та стратегії

Запобігання конфлікту. Трансформація конфлікту. Стимулювання конфлікту. Регулювання конфлікту. Розв’язання конфлікту. Поступове згладжування протиріч. Прийняття оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях. Внутрішньоособові методи. Структурні методи.

Тема 6. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. Стратегія і тактика переговорів

Теорія переговорів у сучасній науці. Сутність та функції переговорів. Структура переговорів. Формалізація переговорного процесу та оцінка його результатів. Сутність та класифікація ділових переговорів. Стратегії взаємодії з партнерами по переговорах. Алгоритм ведення ділових переговорів. Методи ведення переговорів. Принципи успішного ведення переговорів та їх недоліки. Мета та основні принципи переговорів в ході конфлікту.

Тема 7. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Проблеми формування переговорної культури

Сутність та основні форми посередництва. Технологія медіації, її результативність та фактори впливу на неї.

Переговорна культура та її складові. Стиль ведення переговорів: особистісний, професійний та національний. Конкретні прояви національних стилів у переговорах. Особливості ведення ділових переговорів з американцями. Особливості ведення ділових переговорів з англійцями. Особливості ведення ділових переговорів з французами. Особливості ведення ділових переговорів з німцями. Особливості ведення ділових переговорів з японцями. Особливості ведення ділових переговорів з італійцями. Особливості ведення ділових переговорів з іспанцями. Особливості ведення ділових переговорів з корейцями. Особливості ведення ділових переговорів з китайцями.

Тема 8. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти. Групові та міжгрупові конфлікти

Типологізація конфліктів у сучасній науці. Внутрішньоособистісний конфлікт: сутність і проблеми попередження та розв'язання. Міжособові конфлікти в сучасному суспільстві. Мотиваційний конфлікт. Етичний конфлікт. Конфлікт нереалізованого бажання або комплексу неповноцінності. Конфлікт між "хочу бути таким, як вони" (референтна група) і неможливістю це реалізувати. Рольовий конфлікт. Адаптаційний конфлікт. Конфлікти соціальної дезадаптації в умовах суспільно-політичної кризи. Конфлікти неадекватної самооцінки.

Сутність та типологія групових конфліктів. Міжгрупові конфлікти. Конфлікти в організаціях. Сімейні конфлікти.

Тема 9. Політичні та міжнародні конфлікти в сучасному суспільстві. Війна як міжнародний конфлікт

Сутність та типологія масових конфліктів. Особливості політичного конфлікту.

Поняття та причини міжнародного конфлікту. Типологізація міжнародних конфліктів. Особливості окремих типів міжнародних конфліктів. Сила як об'єкт міжнародного конфлікту. Сила як регулятор міжнародного конфлікту. "Баланс сил" як середовище міжнародного конфлікту. Управління міжнародним конфліктом. Ступінь насильства, що застосовується в конфлікті. Внутрішні інтернаціоналізовані конфлікти, або „змішані війни”.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Статус та значення конфліктології. Історія розвитку конфліктологічної думки. Конфлікт у сучасному суспільстві	11	2	2			8
Тема 2. Конфлікт як соціальне явище. Поняття, причини, функції та типологія конфліктів	11	2				8
Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення	14	4	2			8
Тема 4. Конфлікт як форма поведінки. Діагностика конфліктів. Процес управління конфліктами.	13	4	2			7
Тема 5. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів. Вирішення конфліктів: форми, методи, етапи, критерії та стратегії.	13	4	2			7
Тема 6. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. Стратегія і тактика переговорів	13	4	2			7
Тема 7. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Проблеми формування переговорної культури	13	4	2			7
Тема 8. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти. Групові та міжгрупові конфлікти.	13	4	2			7
Тема 9. Політичні та міжнародні конфлікти в сучасному суспільстві. Війна як міжнародний конфлікт.	13	4	2			7
Підготовка до контрольної роботи, що передбачена навчальним планом	6					6
Усього годин	120	32	16			72

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Тема 1, 2. Статус та значення конфліктології. Історія розвитку конфліктологічної думки. Конфлікт у сучасному суспільстві. Конфлікт як соціальне явище. Поняття, причини, функції та типологія конфліктів	2
2.	Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення	2
3.	Тема 4. Конфлікт як форма поведінки. Діагностика конфліктів. Процес управління конфліктами.	2
4.	Тема 5. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів. Вирішення конфліктів: форми, методи, етапи, критерії та стратегії.	2
5.	Тема 6. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. Стратегія і тактика переговорів	2
6.	Тема 7. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Проблеми формування переговорної культури	2
7.	Тема 8. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти. Групові та міжгрупові конфлікти.	2
8.	Тема 9. Політичні та міжнародні конфлікти в сучасному суспільстві. Війна як міжнародний конфлікт.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Статус та значення конфліктології. Історія розвитку конфліктологічної думки. Конфлікт у сучасному суспільстві - дослідити проблему конфлікту в сучасній науці; - охарактеризувати два основні підходи до аналізу конфліктів: природничо-науковий, гуманітарний; - зробити порівняльний аналіз діалектичної теорії конфлікту з конфліктним функціоналізмом; - сформулювати особливості конфліктології як автономної наукової галузі; - дослідити діяльність різноманітних організацій, які створені для виконання практичної функції конфліктології; - зробити доповідь-екскурс за темою «Особливості етнонаціональних конфліктів у різних країнах» (загальна теорія конфлікту Р. Руммеля, теорія конфлікту К. Боулдінга, концепція структурного насильства Й. Галтунга.); - мати уявлення про конфлікт в роботах філософів Стародавнього Світу; - концепції політичного конфлікту періоду Середньовіччя; - як розглядався конфлікт в філософії Нового Часу? - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	8

2.	Тема 2. Конфлікт як соціальне явище. Поняття, причини, функції та типологія конфліктів - довести, що люди є рушійною силою конфлікту; - схематично зобразити роль конфлікту в системі життєдіяльності суспільного організму; - зробити порівняльний аналіз форм проявлення конфлікту: пасивних, активних, проміжних; - дослідити позитивні функції конфлікту; - класифікація причин конфліктів М. Дойча та В. Лінкольна. Порівняльний аналіз; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	8
3.	Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення - охарактеризувати типологізацію учасників конфлікту А. Ішмуратова; - дослідити варіанти ескалації конфлікту; - параметри конфліктів; - визначити основні форми управління конфліктом; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	8
4.	Тема 4. Конфлікт як форма поведінки. Діагностика конфліктів. Процес управління конфліктами. - детально дослідити типологію поведінки в конфлікті А Рапопорта; - детально дослідити типологію поведінки в конфлікті Томаса-Кілменна; - охарактеризувати фактори, що сприяють співробітництву в конфлікті (М. Вінер, К. Рей); - соціально-статусні розбіжності поведінки в конфліктах; - провести власне дослідження щодо конфліктних особистостей (на прикладі студентів власної групи); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	7
5.	Тема 5. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів. Вирішення конфліктів: форми, методи, етапи, критерії та стратегії.: - дослідити ефективність окремих результатів завершення конфлікту; - описати засоби інституалізації конфлікту; - охарактеризувати засоби подолання гніву; - основні підходи до регулювання конфліктів; - процедури втручання в конфлікт, спрямовані на попередження, регрес або розвиток конфлікту; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	7
6.	Тема 6. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. Стратегія і тактика переговорів - тактика ведення переговорів (на прикладі кількох націй); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	7

7.	- Тема 7. Посередництво в конфлікті та переговорному процесі. Проблеми формування переговорної культури - знайти найбільшу кількість функцій медіатора; - технологія медіації, її результативність та фактори впливу на неї; - зміст діяльності окремих учасників переговорного процесу (спонсори, посередники); - особливості неформальних зустрічей в інших країнах світу; - типи світових культур; - характер прийняття рішень на переговорах; - розкрити ключові відмінності між кооперативними переговорами та торгами розподілу; - тактика ведення переговорів (на прикладі кількох націй); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	7
8.	Тема 8. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти. Групові та міжгрупові конфлікти. - сформулювати три ключових аргументи на користь застосування кількісної методології дослідженні міжнародних конфліктів; - пояснити компоненти формули людської самоповаги у. Джемса; - механізми психологічного захисту особистості; - дослідження С Розенцвейга; -конфлікту, конфліктна ситуація, предмет конфлікту; -типологія конфліктів в організаціях; -виробничі конфлікти; - трудові конфлікти; -страйки і локауту як засоби впливу при розв'язанні трудових конфліктів; -способи запобігання і розв'язання інноваційних конфліктів; -кризові періоди розвитку родини; -причини виникнення конфліктів поколінь; підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	7
9.	- Тема 9. Політичні та міжнародні конфлікти в сучасному суспільстві. Війна як міжнародний конфлікт. - різні визначення політичного конфлікту; - запропонувати інноваційні шляхи регулювання та розв'язання політичних конфліктів; - порівняйте декілька підходів (за власним вибором) до розв'язання політичних конфліктів; - міжособистісні політичні конфлікти; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань - запропонувати план врегулювання міжнародного конфлікту (за вибором); - чому філософи створили так багато різних пояснень війни і не дійшли єдиної думки? - критично проаналізувати філософське трактування проблеми війни та миру (за вибором); - особливості окремих типів міжнародних конфліктів; - внутрішні інтернаціоналізовані конфлікти, або «змішані війни»;	7

	- терор як засіб масової психологічної поразки; - конфлікт і комунікація: використання контрольованої комунікації в міжнародних відношеннях; - національно-визвольні війни як особлива категорія міжнародних конфліктів; - пояснити поняття «китайська азбука конфліктного управління»; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	
	Підготовка до контрольної роботи, що передбачена навчальним планом	6
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Контрольна робота, що запланована відповідно до навчального плану, включає індивідуальні завдання, які передбачають самостійне розв'язання студентом певних конфліктних ситуацій (не менше 2-х) на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

Для покращення підготовки майбутнього спеціаліста, поглиблення запропонованого під час лекцій матеріалу, підвищення балів застосовуються також такі види індивідуальних завдань як реферати, аналітичні огляди тощо.

За виконання вказаних форм роботи студент може отримати додаткові бали у випадку пропуску семінарських занять з поважної причини, та у інших випадках, що не суперечать Положенню про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів» застосовуються наступні методи навчання:

1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні: бесіда, лекція;
 - наочні: ілюстрація, демонстрація;
 - практичні: завдання, навчальні задачі, реферати, доповіді тощо.
2. Стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - формування інтересу до навчання: пізнавальні кейси, навчальні «екскурсії», методи емоційного/ «оціночного» стимулювання тощо;
 - формування почуття обов'язку і відповідальності: методи навчальних заохочень, досягнень, навчальних вимог;
 - організації і здійснення навчальних дій і операцій: перцептивні, словесні, наочні, аудіовізуальні, практичні;
 - логічні: індуктивні, аналогії;
 - гностичні: проблемно-пошуковий, репродуктивний (інструктаж, ілюстрація, пояснення, практичне тренування);
 - самоврядування навчальними діями: самостійна робота.
3. Контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: творчі, проблемно-пошукові.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні):

- навчальна робота під керівництвом викладача (семінарські заняття): кейси, самостійні письмові роботи, ситуативні задачі тощо;
- самостійна робота здобувачів поза контролем викладача - самостійна робота вдома/на семінарських заняттях, котра сприяє виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності.

Отже, в процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: наприклад, ділова гра; практичні: науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

8. Методи контролю

Контроль за рівнем підготовки студентів здійснюватиметься, як: поточний (перевірка знань на семінарах, за допомогою поточних контрольних робіт та самостійних домашніх завдань); підсумковий (у вигляді екзамену).

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних і семінарських занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач;
- виконанням індивідуальної роботи (реферати, доповіді).

Впродовж семестру проводиться поточний контроль. Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали за аудиторну та позааудиторну роботу. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів.

Критерії оцінювання

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із заздалегідь визначених питань. За виступ на семінарському занятті студент може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента) до 3 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, тощо) балів.

Написання реферату або підготовка презентації за темою, яка була задана викладачем, за умови, що реферат (презентація) відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо) може бути оцінене до 3 балів.

Поточний контроль передбачає також написання тестів або письмової самостійної роботи з питань, що розглядались у відповідних темах. На оцінювання роботи виноситься максимум 1 бал.

Вивчення дисципліни також передбачає ґрунтовний аналіз твору або фільму (рекомендовані викладачем або за вбором здобувача) за схемою, наданою лектором. Такі види роботи оцінюються максимум 3 бали.

Згідно навчального плану передбачено контрольну роботу, яка складається з двох практичних завдань, що оцінюються (сумарно) максимум в 10 балів. Розв'язання кожної конфліктної ситуації – максимум 5 балів.

Програмою передбачено написання 2-х есе, що оцінюються по 5 балів кожне.

За наявності ректорської контрольної роботи, яка буде прирівнюватися до поточної контрольної роботи, студент може набрати ще до 10 балів, що включені до поточної успішності.

Програмою передбачено можливість отримання додаткових балів за певні види активності: наприклад, публічні виступи під час круглих столів, дебатів, конференцій, написання постів в соціальних мережах (за тематикою курсу) тощо. Кожен подібний вид роботи оцінюється максимум в 3 б. Можливість отримання додаткових балів узгоджується заздалегідь із викладачкою.

Якщо здобувачі вищої освіти в результаті своїх активностей протягом семестру (поточна успішність) набирають більше 60 балів, то підсумкова поточна успішність усе одно оцінюється максимум в 60 балів.

Отже, загальна максимальна сума балів (поточних) за семестр – 60.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 90 хвилин.

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання 1 – 12 балів

Теоретичне питання 2 – 15 балів

Практичне (ситуативне) завдання (13 балів).

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент одержує загальну нульову оцінку (0).

Відповідно, максимальна кількість набраних балів із вивчення дисципліни становить 100 балів.

Критерії оцінювання ситуативного завдання в контрольній роботі:

5 балів – здобувач вищої освіти виконує індивідуальну (творчу) роботу, яка демонструє самостійний характер, логіку викладу матеріалу, в повній мірі розкриває сутність питання, що досліджується; специфіку конфліктологічних процесів; містить авторську аналітику.

4 бали – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає, глибоко розкриває, проте не всебічно аналізує поставлене питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів конфлікту та переговорного процесу, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни, а також демонструє достатній рівень самостійної роботи.

3 бали – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно його викладає, але подекуди недостатньо аргументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення конфліктологічного та переговорного процесів в системі наукового знання;

1-2 бали оцінюється робота, якщо вона не демонструє власну специфіку дослідження, не змістовна, відповідь має неузгоджений характер, а також граматичні помилки; не в повній мірі відображена специфіка конфлікту в ситуації, що була запропонована, чітко не окреслена культура переговорного процесу тієї чи іншої моделі, відсутнє авторське бачення перспективності міжкультурних/міжособистісних тощо стосунків.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

1-2 питання білету:

12/15 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає, наводить визначення основних понять, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів переговорного процесу, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни;

8/10 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та грамотно його викладає, але подекуди недостатньо аргументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, використовує лише обов'язкову літературу, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення конфліктології та процесу переговорів в системі наукового знання;

5/7 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє цілісності засвоєних знань, відповідь має неузгоджений характер, присутні невідповідності у відповіді щодо основного понятійно-категоріального апарату дисципліни, а також граматичні помилки; відсутнє розуміння специфічності конфліктологічного та переговорного процесів в міжнародних відносинах та повсякденному житті;

3/5 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом фрагментарно та поверхнево, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, демонструє непослідовне трактування етапів зародження та розвитку конфлікту, плутається в об'єкті та предметі дослідження, не володіє термінологією, не знає видатних персоналій, демонструє низьку грамотність.

3 питання білету:

13 балів – здобувач вищої освіти виконує індивідуальну (творчу) роботу, яка демонструє самостійний (науковий) характер, логіку викладу матеріалу, в повній мірі розкриває сутність питання, що досліджується; специфіку конфліктологічних процесів; містить авторську аналітику.

До 10 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає, глибоко розкриває, проте не всебічно аналізує поставлене питання, правильно інтерпретує основні принципи і положення, демонструє розуміння етапів конфлікту та переговорного процесу, виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни, а також демонструє достатній рівень самостійної роботи;

До 7 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно його викладає, але подекуди недостатньо аргументовано, лише розкриває зміст поставленого питання, використовує лише обов'язкову літературу, демонструє тільки загальне розуміння суті дисципліни, значення конфліктологічного та переговорного процесів в системі наукового знання;

До 5 балів оцінюється робота, якщо вона не демонструє власну специфіку дослідження, не змістовна, відповідь має неузгоджений характер, а також граматичні помилки; не в повній мірі відображена специфіка конфлікту в ситуації, що була запропонована, чітко не окреслена культура переговорного процесу тієї чи іншої моделі, відсутнє авторське бачення перспективності міжкультурних/міжособистісних тощо стосунків.

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Конфліктологія та теорія переговорів».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота																КР	Сума	Екзам ен	Разом
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Тема 16	10	60	40	100
3	3	3	3	7	7	3	3	6	3	3	3	3	3	3	3				

*Розподіл балів є орієнтовним, оскільки сюди включені і 10 балів за 2 есе, наприклад, які автоматично «забирають» по 0,5-1 б. з кожної теми.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Конфліктологія та теорія переговорів: методичні рекомендації до семінарських та практичних занять, самостійної роботи, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»)/ укл. Г. С. Панасенко. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2021. 44 с.

Основна література

1. Безрук О. О., Панасенко Г. С. Проблеми врегулювання конфліктів низької інтенсивності: фактор переговорів // Education, Law, Business Cartero Publishing House · Madrid, Spain · 2019. С. 183-188
2. Борґ Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Х. : Фабула. 2019. 304 с.
3. Гладуелл М. Розмови з незнайомцями. Що слід знати про людей, яких ми не знаємо. К. : КМ-БУКС. 2020. 352 с.
4. Зернецька О. В. Глобальна комунікація. К. Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України», 2017. 350 с.
5. Калаур С., Фалинська З. Соціальна конфліктологія: Навч. посібник. Тернопіль: Астон. 2010. 360 с.
5. Лефтеров В.О., Ігнатєва І. І., Цуркан О. В. Соціологія конфлікту // Навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології) О.: Фенікс 2019. URL <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14472>
6. Лівін М., Полудьонний І. Простими словами. Як розібратися у своїх емоціях. К. : Наш Формат. 2020. 224 с.
7. Памук О. Химерність моїх думок. Х. : Фоліо. 2017. 512 с.
8. Партико Н. В. Психологія конфліктів Л.: видавництво Львівської політехніки. 2019. 132 с.
9. Панасенко Г. С. Вплив сучасних світових конфліктів на розвиток міжнародного туризму Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм» Випуск 9, С. 63-73
10. Панасенко Г. С Динаміка мовних конфліктів у ХХІ столітті Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна (серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»). 2018. №6. С. 143-147
11. Панасенко Г. С. Епоха воєнної асиметричності: основні гравці сучасності // Збірка праць Харківського національного педагогічного університету «Сучасне суспільство: політичні науки». 2020, Випуск 2 (21). С. 58-73
12. Панасенко Г. С., Шманатов М. С Спроби порушення цілісності світового господарства застосуванням сучасних методів ведення нетрадиційної війни: досвід України / Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм, (11), 2020, с. 15–22.
13. Подлепіна П. О., Панасенко Г. С. Особливості конфліктів та конфлікт-менеджменту на підприємствах індустрії гостинності Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Гостинність, сервіс., туризм: досвід, проблеми, інновації» м. Київ 14-15 квітня 2022 р.
14. Попов І., Іщенко Н., Щелін П. Конфлікти, що змінили світ. Фоліо. 2020. 186 с.
15. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2015. 563 с.

16. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б.Тихомирова, С.Р. Постоловський. Рівне : Перспектива, 2017. 240 с.
17. Berne Eric. Games People Play The psychology of human relationships URL http://rrt2.neostrada.pl/mioduszezewska/course_2643_reading_3.pdf
18. Carnegie Dale. How to win friends influence people? URL https://images.kw.com/docs/2/1/2/212345/1285134779158_htwfaip.pdf

Допоміжна література

1. Гарт С., Годсон В. К. Клас без провини. Інструменти для розв'язання конфліктів і сприяння розвитку міжособистісного інтелекту / Перекл Олійник О. Х: Ранок. 2020. 256 с.
2. Герасіна Л. М., Требін М. П., Сахань О. М., Воднік В. Д., Конфліктологія. Загальна та юридична. Х. :Право. 2021. 224 с.
3. Пірен М. Конфліктологія. К. : МАУП. 2007. 360 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Бібліотека «пси-фактора» <http://psyfactor.org/lybr.htm>
2. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)) <http://www.osce.org>
3. Організація об'єднаних Націй (United Nations) <http://www.un.org/>
4. Програма розвитку ООН (UNDP) <http://www.undp.org>
5. Рада Європи (Council of Europe) <http://www.coe.int>
6. Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO) <http://www.unesco.org>
7. Фонд «Демократичні ініціативи». <http://www.dif.org.ua>
8. Центральна Європейська Ініціатива (Central European Initiative) <http://www.ceinet.org>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Конфліктологія та теорія переговорів», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5228>